

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 20CoCsp/37/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6120341999
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 10. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Michal Boroň
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2021:6120341999.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Michala Boroňa a členov senátu JUDr. Daniely Babinovej a JUDr. Viery Kandrikovej v právnej veci žalobcu: BENCONT INVESTMENTS, s. r. o., so sídlom Vajnorská 10645/100A, 831 04 Bratislava - Nové Mesto, zastúpeného: JUDr. Oskar Chnápko, advokát so sídlom Komenského 475/3, 974 01 Banská Bystrica proti žalovanej: B. D., nar. XX.XX.XXXX, bytom XXX XX R. XXX, právne zastúpenej: Advokátska kancelária Mgr. Ondrej Barna, Zámocká 529/34, Stropkov, o zaplatenie 543,06 eura s príslušenstvom, o späťvzatie žaloby takto

rozhodol:

I. Nepripúšťa späťvzatie žaloby.

II. Žalobca je povinný nahradiť žalovanému trovy konania vyvolané späťvzatím žaloby v rozsahu 100 %, o výške ktorých rozhodne súd I. inštancie samostatným rozhodnutím.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Vranov nad Topľou (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom sp.zn. 4Csp/28/2020-137 zo dňa 27.07.2021 rozhodol takto:

„I. Žalobu zamieta.

II. Žalovanej priznáva proti žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, o výške ktorého rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozsudku samostatným uznesením.“

V lehote na podanie odvolania (rozsudok žalobcovi bol doručený dňa 04.08.2021, späťvzatie žaloby bolo podané dňa 09.08.2021) vzal žalobca žalobu v celom rozsahu späť a navrhol, aby súd konanie vo veci zastavil a žalovanému nárok na náhradu trov konania nepriznal a zároveň aby rozhodol o vrátení kráteného súdneho poplatku žalobcovi.

2. Ku späťvzatiu žaloby sa vyjadrila žalovaná, ktorá vyjadrila nesúhlas so späťvzatím žaloby. Vyslovila nesúhlas s pripustením späťvzatia žaloby s tým, že v konaní bola v celom rozsahu úspešná. Žalobca sa po zastavení tohto konania môže kedykoľvek opätovne domáhať, napr. aj cestou upomínacieho konania toho, čoho sa domáha v tomto konaní. Dokonca aj mimosúdne rôznymi nátlakovými metódami (telefonicky, SMS a písomnými výzvami), môže naďalej požadovať plnenie napriek tomu, že súd prvej inštancie jasne uviedol, že nedisponuje pohľadávkou. Jeho argumenty totiž môžu byť také, že neexistuje žiadne právoplatné rozhodnutie, ktoré by definitívne tento záver potvrdzovalo a to vďaka dodatočnému späťvzatiu žaloby po doručení rozsudku súdu prvej inštancie sporovým stranám. Žalovaná je invalidná dôchodkyňa, má chronické zdravotné problémy a má obavu, že žalobca bude na ňu (za neexistencie záväzného rozhodnutia) najmä mimosúdne vytvárať nátlak a tým jej spôsobovať stres, keď bude žiadať, aby mu zaplatila. Je v jej záujme, aby existovalo definitívne rozhodnutie súdu medzi ňou a žalobcom. Existujú teda reálne riziká, ktoré by v prípade neexistencie právoplatného meritórneho rozhodnutia mohli nastať.

3. Poukázala na princíp právnej istoty s tým, že je nemenej dôležité, aby nielen žalobca, ale najmä jeho právny predchodca a jej pôvodný veriteľ prestali s masívnym poškodzovaním práv spotrebiteľov, obchádzaním zákona a vytváraním falošných dojmov, ktoré majú za úlohu zmiast' bežného človeka, ako je ona a pritom privodiť nepoctivému dodávateľovi, alebo jeho zdanlivo právnenému nástupcovi výrazný ekonomický prospech. Názor, ktorý vyslovil súd prvej inštancie svedčí o sofistikovanej úznernej činnosti žalobcu a jeho právneho predchodcu. Rozsudok súdu prvej inštancie by nemal zostať nepovšimnutý len pre úskočnú taktiku žalobcu. Iba právoplatný rozsudok bude mať pre obe strany záväznosť a tým dôjde k účinnej a spravodlivej ochrane práv a právom chránených záujmov, s dôrazom na zachovanie princípu právnej istoty. Navrhla odvolaciemu súdu, aby späťvzatie žaloby nepripustil.

4. Podľa §144 CSP Žalobca môže vziať žalobu späť.

5. Podľa § 145 ods. 1 CSP Ak je žaloba vzatá späť celkom, súd konanie zastaví.

6. Podľa § 146 ods. 1 CSP Súd konanie nezastaví, ak žalovaný so späťvzatím žaloby z vážnych dôvodov nesúhlasí. Na nesúhlas žalovaného so späťvzatím žaloby sa neprihliada, ak dôjde k späťvzatiu žaloby skôr, než sa začalo predbežné prejednanie sporu podľa § 168 alebo pojednávanie.

7. Krajský súd v Prešove poukazuje na rozhodnutia

1. Najvyššieho súdu SR, sp.zn. 4Obo/81/2010, podľa ktorého posúdenie dôvodnosti nesúhlasu so späťvzatím návrhu je výlučne vecou úvahy súdu. Nemusí ísť len o dôvody a záujmy právne, ale aj závažné etické, morálne, ekonomické a iné motívy závažného charakteru, pre ktoré súd konanie nezastaví.

2. Najvyššieho súdu SR, sp.zn. 4Cdo/136/2010, podľa ktorého späťvzatie žaloby (návrhu na začatie konania) je jedným zo širokej škály dispozičných oprávnení žalobcu ako účastníka konania s postavením tzv. dominus litis (pána sporu), ktorý má právo procesnými úkonmi, ktoré sú prejavom jeho autonómnej vôle, ovplyvňovať priebeh a smerovanie celého súdneho konania (tzv. dispozičný princíp občianskeho súdneho konania). Vôľa žalobcu dosiahnuť zastavenie konania prostredníctvom inštitútu späťvzatia žaloby je však limitovaná dvoma skutočnosťami, a to nesúhlasom druhej procesnej strany so zastavením konania a existenciou vážnych dôvodov, pre ktoré konanie zastaviť nemožno. Dôkazné bremeno existencie takýchto vážnych dôvodov potom v konaní nesie žalovaný.

Pokiaľ ide o vymedzenie pojmu vážne dôvody, zákon túto otázku nerieši, preto treba vychádzať z toho, že posudzovanie vážnosti dôvodov je výlučne vecou voľnej úvahy a hodnotiaceho úsudku súdu. Tie však nie sú svojvoľné, pretože súd pri posudzovaní závažnosti dôvodov berie na zreteľ jednotlivé skutkové okolnosti prípadu a povahu uplatňovaného nároku, a hodnotí predovšetkým možné dôsledky zastavenia konania z hľadiska právneho a faktického stavu vzťahov medzi účastníkmi a dopad na postavenie účastníkov, najmä žalovaného, s prihliadnutím na mieru ohrozenia jeho práv a právom chránených záujmov.

3. Najvyššieho súdu ČR, sp.zn. 22Cdo/2149/2014 (SR 3/2015 s. 92), podľa ktorého vážne dôvody, ktoré opodstatňujú nesúhlas žalovanej strany so späťvzatím žaloby, zpravidla spočívajú v tom, že žalovaný alebo jiný účastník řízení má právní nebo jiný (morální, ekonomický apod.) zájem na tom, aby o žalobě bylo meritóme rozhodnuto. Vážný důvod k nesouhlasu se späťvzatím žaloby má žalovaný i tehdy, jestliže dokazování ve věci postoupilo tak daleko, že lze očekávat rozhodnutí soudu.

8. Pojem istota vyjadruje určitosť, nespornosť, bezpečnosť, a teda stav, v ktorom sa môžeme na niečo či niekoho spoľahnúť a dôverovať. Vo vzťahu k právu ide o určitosť, nespornosť a dôveru v právo, pričom vo vzťahu k rozhodovacej činnosti orgánov verejnej správy ide o stav, v rámci ktorého možno najmä predvídať postupnosť ich procesných krokov a tiež výsledok konania pred nimi, ktorý sa prejaví v ich rozhodnutí, predovšetkým výrokovej časti. V relácii k skúmanej problematike, možno zjednodušene povedať, že právna istota vyjadruje stav, v ktorom sa určitá osoba (fyzická či právnická) môže spoľahnúť, že ak bude postupovať podľa platnej právnej úpravy, bude jej poskytnutá ochrana zo strany orgánov verejnej správy a na druhej strane, v prípade, ak určitá osoba poruší príkaz alebo zákaz stanovený právnu normou, tak sankcia, ktorá jej bude uložená, bude primeraná a jej uloženie bude riadne a presvedčivo zdôvodnené.

9. Z charakteru právneho štátu možno vyvodíť legitímnu požiadavku, že každý sa môže spoľahnúť na to, že mu štátna moc dopomôže k realizácii jeho subjektívnych nárokov a nebude mu v ich uplatnení brániť. Stabilitu práva, právnu istotu jednotlivca a v konečnom dôsledku tiež mieru dôvery

občanov v právo a v inštitúcie právneho štátu ako také, preto ovplyvňuje i to, akým spôsobom orgány aplikujúce právo pristupujú k výkladu právnych noriem. V tejto súvislosti možno dať do pozornosti rozhodnutie Ústavného soudu ČR vo veci sp. zn. IV. ÚS 690/01, v ktorom tento súd uviedol, že: „Ke znakům právního státu a mezi jeho základní hodnoty patří neoddelitelně princip právní jistoty (čl. 1 odst. 1 Ústavy), jehož nepominutelným komponentem je nejen předvídatelnost práva, nýbrž i legitimní předvídatelnost postupu orgánů veřejné moci v souladu s právem a zákonem stanovenými požadavky. Tato předvídatelnost postupu orgánů veřejné moci je vyjádřením maximy, na základě níž se lze v demokratickém právním státě spolehnout na to, že ve své důvěře v platné právo nikdo, tj. fyzická či právnická osoba, nebude zklamán. Pouze takto předvídatelné chování naplňuje v praxi fungování materiálně chápaného demokratického právního státu a vylučuje prostor pro případnou svévoli. Obsah citovaných ustanovení, totiž že státní moc lze uplatnit jen v případech, mezích a způsobů, které stanoví zákon, nelze totiž chápat jako volnou úvahu státních orgánů, zda tak učiní či nikoliv, ale naopak jako povinnost uplatňovat tuto moc (zákonem stanoveným způsobem) tam, kde je to nezbytné (k tomuto srov. nálezh ve věci sp. zn. IV. ÚS 488/01 ze dne 11.7.2002, Sběrka nálezů a usnesení Ústavního soudu, svazek 27, nálezh č. 85), neboť podřízení státní moci v obou těchto směrech svrchovanosti zákona tvoří základ právního státu.“ JUDr. Mgr. Michal Mrva, PhD., LL.M Univerzita Komenského v Bratislave, Právnická Fakulta Zborník zmedzinárodnej vedeckej konferencie konanej dňa 26. októbra 2018 na pôde Právnickej fakulty, Univerzity Komenského v Bratislave, ktorá sa uskutočnila v rámci projektu VEGA č. 1/0686/18 „Prieskum právoplatných individuálnych správnych aktov v kontexte právnej istoty a spravodlivosti“.

10. Doktrína legitímneho očakávania je doktrínou verejného práva, ktorá spočíva v tom, že súkromná osoba ako účastník právneho vzťahu má voči orgánu verejnej moci isté odôvodnené očakávania. Tieto odôvodnené očakávania sa vzťahujú na postup orgánu verejnej moci, prípadne rozhodnutie toho orgánu. Postup orgánu verejnej moci totiž musí byť predvídateľný (vzhľadom na právnu úpravu) a orgán nemôže v skutkovo podobných prípadoch rozhodovať rozdielne (IV. ÚS 15/2014-77 cit. „Ústavný súd pritom zdôrazňuje, že z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) vyplýva, že rozdielna judikatúra v skutkovo rovnakých, prípadne podobných veciach, je prirodzenou súčasťou vnútroštátneho súdneho systému (v zásade každého súdneho systému, ktorý nie je založený na precedensoch ako prameňoch práva). Z hľadiska princípu právnej istoty je ale dôležité, aby najvyššia súdna inštancia pôsobila ako regulátor konfliktov judikatúry a aby uplatňovala mechanizmus, ktorý zjednotí rozdielne právne názory súdov v skutkovo rovnakých alebo podobných veciach. Pre posúdenie, či rozdielnou judikatúrou najvyššej súdnej inštancie došlo k porušeniu čl. 6 ods. 1 dohovoru, je preto rozhodujúce, či vnútroštátne právo obsahuje mechanizmus zaisťujúci koherentnosť judikatúry a či príslušný orgán tento mechanizmus fakticky a riadne využíva (pozri rozhodnutie ESLP Beian v. Rumunsko (č. 1) zo 6.12.2007).

11. Súdny dvor EÚ v uznesení Súdneho dvora (šiesta komora) z 26. novembra 2020 vo veci C-807/19, „DSK Bank“ EAD, „FrontEx International“ EAD rozhodol takto:

1. Právo Únie sa má vykladať v tom zmysle, že bráni tomu, aby vnútroštátny súd, ktorý rozhoduje o návrhu na vydanie platobného rozkazu, neskúmal prípadnú nekalú povahu podmienky uvedenej v zmluve uzatvorenej medzi predajcom alebo dodávateľom a spotrebiteľom z dôvodu takých praktických ťažkostí, ako je jeho pracovné zaťaženie.

2. Článok 6 ods. 1 a článok 7 ods. 1 smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách sa majú vykladať v tom zmysle, že nebránia tomu, aby vnútroštátny súd, ktorý rozhoduje o návrhu na vydanie platobného rozkazu, pokiaľ predpokladá, že tento návrh je založený na nekalej podmienke uvedenej v zmluve o spotrebiteľskom úvere v zmysle smernice 93/13, mohol v prípade, že spotrebiteľ nepodá odpor, požiadať veriteľa o dodatočné informácie s cieľom preskúmať prípadnú nekalú povahu tejto podmienky.

3. Článok 3 a článok 8 smernice 93/13 v spojení s článkom 6 a článkom 7 tejto smernice sa majú vykladať v tom zmysle, že v rámci preskúmania ex offa prípadnej nekalej povahy podmienok uvedených v zmluve uzatvorenej medzi predajcom alebo dodávateľom a spotrebiteľom, ktoré vnútroštátny súd vykoná s cieľom určiť existenciu značnej nerovnováhy medzi povinnosťami strán podľa tejto zmluvy, môže tento súd zohľadniť aj vnútroštátne ustanovenia zabezpečujúce spotrebiteľom väčšiu ochranu, než akú stanovuje uvedená smernica.

12. Judikatúra SD EÚ vychádza z doktríny procesnej autonómie členských štátov (C-448/17 EOS KSI v. Danko). Slovenský právny poriadok umožňuje ex offa počas celého konania až do právoplatného skončenia veci (§ 378 ods. 1 CSP) a teda aj odvolaciemu súdu vysloviť vo výroku rozsudku neprijateľnú

podmienku inter alia aj v prípade priznania bezdôvodného obohatenia z takejto podmienky. O závažné dôvody nesúhlasu so späťvzatím žaloby ide práve v predmetnej právnej veci.

13. Jedným z najdôležitejších symptómov celej ex offio ochrany spotrebiteľa je nateraz neprekonateľná judikatúra Súdneho dvora EÚ vychádzajúca z fakticky nerovnovážneho postavenia spotrebiteľov oproti dodávateľom (neskúsenosť, nevedomosť, sociálna nedostatočnosť oproti výhode formulácie zmluvy, lepšom prístupe k právnikom a ekonómom na strane dodávateľov, porov. C-618/10 Banco Espanol). Legislatíva a judikatúra vyrovnávajú nerovnovážny stav.

13.1. Vzhľadom na povahu a význam všeobecného záujmu, na ktorom sa zakladá ochrana spotrebiteľov, ktorú smernica 93/13 zabezpečuje, jej článok 6 musí byť považovaný za ustanovenie, ktoré je rovnocenné s vnútroštátnymi pravidlami, ktoré v rámci vnútroštátneho právneho poriadku majú právnu silu noriem verejného poriadku pozri rozhodnutie Súdneho dvora (ôsma komora) zo 16. novembra 2010 vo veci C-76/10 Pohotovosť s.r.o. proti Ivetke Korčkovskej (ôsma komora). Aj rovnocennosť právnej sily noriem verejného poriadku s ochranou spotrebiteľov treba považovať za dôležitý dôvod nesúhlasu so späťvzatím žaloby zo strany spotrebiteľky - žalovanej.

14. Existencia vážnych dôvodov, pre ktoré konanie zastaviť nemožno, boli nepochybne preukázané žalovanou, opodstatnená obava o opakované uplatňovanie neopodstatneného nároku aj prípadným šikanóznym spôsobom, ale napokon možno aj ex offio konštatovať existenciu vážnych dôvodov „in genere“ na úrovni verejného poriadku pri ochrane spotrebiteľa ako slabšej zmluvnej strany a naplnenie čl. 6 ods. 1, čl. 7 ods. 1 Smernice Rady 93/13 ES vo svetle rozhodnutia Súdneho dvora, ktoré umožňuje aj po právoplatnosti rozhodnutia v skrátenej konaní skúmať nekalú povahu zmluvnej podmienky, čo samo o sebe so zreteľom na povahu spotrebiteľského postavenia žalovanej predstavuje bez ďalšieho závažný dôvod, pre ktorý konanie zastaviť nemožno.

15. Je evidentný zámer ZINC EURO (právneho predchodcu žalobcu) obísť, resp. vyhnúť sa akýmkoľvek pravidlám, právnym predpisom a právnym normám regulácie podnikania, či už bankových alebo nebankových subjektov poskytujúcich úvery, resp. spotrebiteľské pôžičky vrátane vymknutia a vyčlenenia sa spod kontroly a dozoru Národnej banky Slovenska ako kontrolného orgánu uvedených subjektov.

Inak povedané tkzv. trik požičavania peňazí prostredníctvom fyzických osôb nepodnikateľov s cieľom obchádzať spotrebiteľskú ochranu občanov Slovenskej republiky v tejto veci nebol úspešný, nateraz minimálne v rozsahu inkasovania poplatkov.

Krajský súd v Prešove práve pre objasnenie uvedených okolností ako aj s prihliadnutím na fázu konania - neodôvodnené späťvzatie žaloby po vyhlásení zamietavého rozsudku nepovažoval za opodstatnené konanie prerušiť a podať Súdnemu dvoru EU prejudiciálnu otázku postupom podľa § 162 ods.1 písm. c) CSP.

16. Neopomenuteľným dôvodom je princíp právnej istoty vychádzajúci zo zamietnutia žaloby vo vzťahu k žalovanej ako judikovaný právny vzťah s definitívnym verdiktom prihládajúcim na mieru ohrozenia práv žalovanej a tomu zodpovedá aj výrok I. tohto rozhodnutia.

17. O trovách konania bolo rozhodnuté podľa § 255 ods. 1 CSP v spojení s § 396 ods. 1 CSP. V konaní vyvolanom späťvzatím žaloby bola v plnom rozsahu úspešná žalovaná, preto jej vznikol nárok na náhradu trov konania voči neúspešnému žalobcovi.

18. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).